1.

Ashaptan bazıları Hz. Peygamber'e (s.a.v) geldiler ve: "Biz denizde uzaklara yolculuk yapıyoruz ve yanımıza az su alıyoruz. Şayet o su ile abdest alsak susuz kalacağız. Deniz suyuyla abdest alabilir miyiz? diye sordular. Peygamber (s.a.v) de: "Onun suyu temiz ve temizleyicidir. Ölüsü de helaldir" buyurdu.

(Ebu Davud, Tahare,41; Nesai, Tahare, 47)

Yukarıdaki diyalog Hadis ve Sünnetin anlaşılmasını konu edinen ilim dallarından hangisi ile ilgilidir?

A) Garîbü'l-Hadis

B) Fıkhü'l-Hadis

C) Muhtelifü'l-Hadis

D) Esbâbü Vürûdi'l-Hadis

E) Nasih-Mensuh

2.

Hadis ilminde bir ravinin aktardığı haberin kabul edilebilmesi için o ravinin bazı özelliklere sahip olması gerekir. Bu özellikler kişinin hem kimlik ve kişiliği ile ilgili hem de dikkat ve hafızası ile ilgili özelliklerdir. Bu özellikler adalet ve zabt ana başlıklarında toplanmıştır. Hadis âlimleri bir ravinin güvenilir kabul edilebilmesi için kimlik ve kişilik bakımından beş özelliğe sahip olması gerektiğini belirtmişlerdir.Bunlar:1-Müslüman olmak, 2-Akıllı olmak, 3-Bülüğa ermiş olmak,4- Büyük günah işlememek, 5-Mürüvvet sahibi (saygın) olmak.
Buna göre;

"Ey iman edenler! Size bir fasık haber getirirse onu iyice araştırın. Yoksa bilmeden insanları incitir, sonra da yaptığınıza pişman olursunuz."

(Hucurat suresi, 6. ayet)

Ayette râvinin adaletini etkileyen hangi kusurdan söz edilmektedir?

A) İttihamu'r-Ravi bi'l-Kizb

B) Muhalefetu'r-Ravi

C) Zabtü'r-Ravi

D) Bid'atü'r-Ravi.

E) Fısku'r-Ravi.

3.

Rivayetü'l-hadis ilmi, zabt ve adalet yönünden ravilerin hallerini, muttasıl ve münkatı' olması yönünden de senedin durumunu inceleyerek hadislerin Resulullah'a ulaşmasını konu edinen bir ilimdir. Dirâyetü'l-hadis ilmi ise, Arap dilinin kurallarına ve İslam hukukunun genel ilkelerine dayanarak, Peygamberin (s.a.v) sünnetine uygun bir şekilde, hadisleri anlama ve yorumlama ilmidir.

Metinden hareketle aşağıdaki yargılardan hangisine <u>ulaşılamaz</u>?

A) Rivayetü'l-hadis ilminde isnad zinciri araştırılır

B) Dirâyetü'l-hadis ilminde hadislerin doğru anlaşılması amaçlanır

C) Dirâyetü'l-hadis ilmi Kur'an, Sünnet ve Fıkıh ilminden yararlanır

D) Rivayetü'l-hadis ilminin kaynağı hadis kitaplarıdır

E) Fıkhu'l-Hadis ilmi Rivayetü'l-hadis ilmi ile ilgili bir ilim dalıdır.

4.

Bir gün Resulullah'ın huzurunda bulunduğumuz sırada, elbisesi beyaz mı beyaz, saçları siyah mı siyah, yoldan gelmiş bir hali olmayan bir adam çıkageldi. Peygamberimizin yanına sokuldu, önüne oturdu, dizlerini onun dizlerine dayadı, ellerini kendi dizlerinin üstüne koydu ve:-Ey Muhammed bana imanı anlat, dedi. Resulullah:-Allah'a, meleklerine, kitaplarına, Peygamberlerine, ahiret gününe inanmandır. Kadere, hayrına ve şerrine iman etmendir." buyurdu.

(Müslim, Îmân, 1, 5.)

Hadisten hareketle Hadis ilminin hangi İslamî ilimle ilişkili olduğu söylenebilir?

A) Tefsir

B) Fıkıh

C) Akaid

D) Siyer

E) Belağat

5.

قَالَ عَلِيٌّ:حَدِّثُوا النَّاسَ بِمَا يَعْرِفُونَ أَ تُحِبُّونَ أَنْ يُكَذَّبَ اللَّهُ وَ رَسُولُهُ

Hz. Ali (r.a) diyor ki: “(Dini konularda) insanlara anlayacakları şeyleri aktarın (yadırgayacakları türden bilgileri bırakın). Allah ve Resulü'nün yalanlanmasını ister misiniz?”

(Buhârî, İlim, 49.)

Hadisten hareketle aşağıdaki yargılardan hangisi yanlıştır?

A) Hadis tür olarak mevkuf hadistir.

B) İnsanların bilgi seviyesine göre konuşmak gerekir.

C) Tebliğde uygun metodu bulmak gerekir

D) Hadis tür olarak maktu hadistir

E) Doğru kişiye doğru bilgi aktarılmaması istenmeyen sonuçlar doğurur

6.

Tedvin ilk üç asırda büyük ölçüde tamamlanmış, tasnif faaliyetleri ise yeni ve farklı bir takım türler meydana getirmek suretiyle hızlı bir şekilde gelişmiş ve devam etmiştir. İlk üç asırda derlenen hadisler ve yazılan eserler, hicri 4. asırdan itibaren okunup rivayet edilmiş, sened ve metin açısından incelenmeye başlanmıştır. Bu incelemeler neticesinde ortaya çok farklı çalışmaların çıktığı bilinmektedir.

Aşağıdaki eserlerden hangisi tedvin ve tasnif sonrası hadis çalışmalarından değildir?

A) A.Naîm, K. Miras, Tecrîd-i Sarîh Tercüme ve Şerhi

B) Münzirî, et-Tergîb ve’t-Terhîb

C) Nevevî, Riyâzü’s-Sâlihîn

D) Ebu Dâvud Tayalisî, Müsned

E) İbn Hacer Askalanî, Fethu’l-Bâri

7.

Hadis tarihinde ortaya çıkan ve hadislerin çeşitli yönlerden değerlendirilmesine tahsis edilen ilim dalları vardır. Bunlara hadis ilimleri denir. Bu ilim dalı ravileri dini ahlaki karekterleri ile hafıza kapasiteleri ve zihni yetileri açısından inceler. Rivayetlerin kazandığı değer onları nakledenlerin nitelikleri ile doğru orantılı olduğu için bu ilim dalı hadis ilminin olmazsa olmazıdır. İslam’ın ikinci kaynağı olan sünneti aksettiren hadislerin hata ve yalandan uzak tutulması endişesinden doğan hadis ilminde raviler adalet ve zabt yönünden tetkike tabi tutulur. Bu tetkik esnasında baz alınan kriterler ise “Metain-i Aşere” olarak isimlendirilir. Cerh sebebi olan bu on sebepten beşi adalet diğer beşi de zabt ile ilgilidir.

Yukarı özellikleri belirtilen hadis ilmi aşağıdakilerden hangisidir?

A) Ğaribu’l-Hadis

B) Muhtelifu’l-Hadis

C) İlelü’l-Hadis

D) Cerh ve Ta’dil

E) Fısku’r-Ravi

eba

8.

Hz. Peygamber (s. a. v) hayattayken ve sahabe döneminin başlarında hadis ravilerinden şüphe edilmemiş ve sahabe birbirlerinin rivayetlerini kabul etmede tereddüt göstermemişlerdir. Daha sonra Hz. Ali ve Muaviye arasında cereyan eden tatsız olaylar Müslümanlar arasında tarafgirlik meylini çıkarmıştır. Fitne tabir edilen bu olaylardan sonra az da olsa hadis uydurmacılığı ile tanışılmıştır. İşte bu durum rivayette bulunan raviler hakkında seçici davranılmasına yol açmıştır. İsnad uygulamasının fitne olayından sonra ortaya çıktığını söyleyen tabiinden İbn-i Sirin (v. 110 / 728) “Bu ilim dindir. Dinini kimden aldığına dikkat et.” demiştir. Süfyanü’s-Sevri (v. 161 / 778) de “İsnad mü’minin silahıdır. Yanında silahı yoksa düşman nasıl karşı koyacak?”, Abdullah b. Mübarek (v. 181 / 797) ise “İsnad dindendir. Eğer isnad olmasaydı dileyen dilediğini söylerdi.” demiştir.

Metinde hangi konunun önemi üzerinde durulmaktadır?

A) Metin tenkidinin gerekliliği

B) Ravinin cerh sebepleri

C) Sened tenkidinin önemi

D) Ravilerin zabtı

E) Ravilerin adalet ve zaptı

9.

Kısaca "rıhle" olarak isimlendirilen hadis yolculukları Müslümanlar açısından hicri ilk üç asrın meşhur ilmi faaliyetlerinden olmuştur. Hadis seyahatlerinin ana hedeflerinden biri iyi bir hadis öğrenimi görme amacını gerçekleştirmek bir diğeri de yanlarında nâzil isnadlarla bulunan rivâyetleri daha âlî isnadlarla elde etme isteğidir. Bu yolculuklar sonucunda İslam Dünyasına dağılmış bulunan hadis malzemesi hadis kitaplarında toplanmış ve ardından telif ve tasnif edilmek suretiyle hicri üçüncü asır hadis sahasında altın çağını yaşamıştır. Bu faaliyetler sayesinde bölgeler arasında ciddi kültürel alışverişler yapılmış, Sünnetle kurulmuş temel İslam kültürü tüm Müslüman bölgelere yayılarak Müslüman kimliğini oluşturmuştur.

Metinden hareketle rıhle ile ilgili aşağıdaki yargılardan hangisine <u>ulaşılamaz</u>?

A) Hadis malzemesini toplama girişimidir.

B) Muhaddisler arasında müzakereler yapılmıştır

C) Hadisleri Hz. Peygamber'den ilk duyan kişiye ulaşma çabasına dayanır

D) Fetihlerle birlikte Hz. Peygamber'in hadisleri kaybolmuştur

E) Sahabe döneminden Kütüb-ü Sitte çağına kadar sürmüş bir faliyettir

10.

Hz. Peygamber "Ailesinin ağlaması/ağıt yakması sebebiyle ölüye azap edilir." buyurmuş, Hz. Ömer'in vefatından sonra İbn Abbas tarafından bu hadis Hz. Âişe'ye sorulunca o, "Allah, Ömer'e rahmet eylesin. Vallahi Resulullah (s.a.v) 'Allah, ailesinin kendisine ağlaması sebebiyle mümine azap eder demedi. Allah, ailesinin kendisine ağlaması sebebiyle kâfirin azabını artırır.' buyurmuştur. Sonra "Hiçbir günahkâr, başkasının günahını çekmez." (Necm suresi, 38. ayet) ayetini okumuştur.

(Buhârî, "Cenâiz", 33,
Müslim, "Cenâiz", 22)

Hz. Aişe (r.a) hadis metninde olması gereken hangi özelliğe dikkat çekmiştir?

A) Sahih hadislere uygunluk

B) Selim akla uygunluk

C) Kur'an-ı Kerim'e uygunluk

D) Tarihi verilere uygunluk

E) Dil ve uslupta tutarlılık

11.

1000 civarında sahâbinin Hz. Peygamber'den hadis naklettiği, bunlardan 52 kişinin hadisleri aynı zamanda yazdığı bilinmektedir. Hadis yazan sahâbiler arasında Ebu Hüreyre de (r.a) yer almaktadır. Derlediği 138 hadisi öğrencisi Hemmam b. Münebbih tarafından nakledilmiştir. Orijinal olarak günümüze kadar gelen eser, Türkçeye de çevrilmiştir.

Yukarıda bahsedilen eser aşağıdakilerden hangisidir?

A) el-Câmiu's-Sahih

B) es-Sahifetü's-Sahiha

C) es-Sahifetü's-Sadıka

D) es-Sünenü'l-Kübra

E) el-Mu'cemu's-Sağir

12.

"İman edip imanlarına zulüm karıştırmayanlar emniyet içinde olanlar işte onlardır." (En'am suresi, 82. ayet) Bu ayet inince endişelenmeye başlayan sahabe "İçimizde şöyle veya böyle zulmetmeyen, nefsine zulmü karıştırmayan hiç kimse yoktur." düşüncesiyle Hz. Peygamber'e (s.a.v.) gelip şunları söylediler: Ey Allah'ın elçisi. Bizim hâlimiz ne olacak? Hangimiz zulmetmiyoruz ki? Hz. Peygamber (s.a.v.), bu ayetteki yanlış anlaşılmayı şöyle giderdi: Ayette geçen zulüm şirk anlamındadır. Lokman'ın oğluna "şirk en büyük zulümdür." (Lokman suresi, 1.ayet) dediğini duymadınız mı?

(Müslim, İman,197)

Bu olaydan hareketle Sünnet'in Kur'an karşısındaki konumu hakkında aşağıdaki yargılardan hangisi doğrudur?

A) Sünnet Kur'an'ın yanında dinin ikinci kaynağıdır.

B) Sünnet lafzıyla ve manasıyla vahy eseridir

C) Sünnet Kur'an'ın umum ifade eden ayetlerini tahsis eder.

D) Hz. Peygamber Kur'an'ı tebliğ edip uygulamasını göstermiştir.

E) Kur'an'ın bütün ayetleri sünnet olmadan anlaşılamaz.

13.

Sahabeden Seleme b. Ekva (r.a) şöyle demiştir: Peygamber (s.a.v.) bayram hutbesinde:
—Sizlerden her kim kurban keserse, bayramın üçüncü gecesinden sonra evinde kurban etinden bir şey bulunduğu hâlde sabahlamasın buyurdu. Ertesi sene gelince sahâbîler:
— Yâ Rasulallah! (Kurban etlerini) geçen sene yaptığımız gibi mi dağıtacağız? diye sordular. Rasûlullah şöyle cevap verdi:
—Bu yıl kendiniz yiyiniz, başkalarına yediriniz ve ailenize azık edininiz. Çünkü geçen sene insanlar arasında geçim zorluğu vardı. Bu sebeble ben o sene insanlara yardım etmenizi istedim.

(Buhâri,
Edâhi, 25)

Hadisten hareketle aşağıdaki yargılardan hangisine <u>ulaşılamaz</u>?

A) Şartların değişmesiyle hükümler de değişebilir

B) Hz. Peygamberin emirlerinin hikmeti araştırılmalıdır

C) Hz. Peygamberin emirlerine sorgulanmadan uyulmalıdır.

D) Hz. Peygamber toplumun maslahatı için emir verir.

E) Hadislerin hangi şart ve ortamda söylendiği bilinmelidir.

14.

I. Hadis ilminde bir müellifin, şartlarına uyduğu hâlde kitabına almadığı hadislerin derlendiği eserler için kullanılan kavramdır.
II. Hadis edebiyatında hadisleri rivayet edenin adı altında bir araya getirilen kitap anlamında kullanılan terim.
III. Kütüb-i Sitte'nin ilk iki kitabı olan Buhârî ve Müslim'in Sahihleri için kullanılan kavramdır.
IV. Ahkâma dair hadislerin fıkıh kitaplarındaki tertibe göre tasnif edildiği eserlerdir. Bu eserlerde Peygamber Efendimizin söz, fiil ve takrirleri yanında ashabın ve tâbiînin fetvaları da yer alır.
Verilen tanımlar aşağıdaki hangi kavramlara aittir?

A) Sünen Müstedrek Sahihan Müsned

B) Müstedrek Müsned Sahihan Sünen

C) Sahihan Sünen Müstedrek Müsned

D) Müsned Sahihan Sünen Müstedrek

E) Müstedrek Sünen Müsned Sahihan

15.

Hz. Ebubekir ve Hz. Ömer halifelikleri döneminde Peygamber Efendimizin hadislerini toplamaya teşebbüs etmişlerdir. Hz. Ebu Bekir 500 civarında hadisi bir nüshada toplamıştır. Hz. Ömer ise hadisleri yazıp yazmama konusunda tereddüt etmiş, bu konuyu önde gelen sahabilerle istişare etmiş, onların uygun görmesi üzerine yazmaya karar vermiş ancak her iki halife de sonradan bu işten vazgeçmiştir.

Aşağıdakilerden hangisi Hz. Ebu Bekir ve Hz. Ömer'in bu işten vazgeçme nedeni <u>olamaz</u>?

A) Her ikisinin de devlet işleriyle meşgul olması

B) Hz. Peygamber'den rivayet ederken hata etme korkusu

C) Kur'an eğitim ve öğretimine öncelik vermeleri

D) Allah'ın (c.c) kitabını bırakıp başka kitaplar edinme endişesi

E) Kendilerinden sonra nakledenlerin yanlışlık yapma ihtimali

16.

Hz. Peygamber'in oğlu İbrahim'in vefat ettiği gün güneş tutulması meydana geldi. İnsanlar bunu olağanüstü bir olay zannederek güneşin İbrahim'in vefatı için tutulduğunu söylediler. Hz. Peygamber, insanların konuştuklarından haberdar olunca mescide gelerek insanlara iki rekât namaz kıldırdı ve güneş eski konumuna geldi. Daha sonra hutbe irad ederek "Ey insanlar! Güneş ve Ay, Allah'ın ayetlerinden birer ayettir. İnsanlardan birinin ölümü ve hayatı için tutulmazlar. Böyle bir durumla karşılaştığınız zaman namaz kılarak dua ediniz."
(Buhârî, Kusûf 1; Müslim, Kusûf, 1)

Bu olaydan hareketle Hz. Peygamber (s.a.v) için aşağıdakilerden hangisi <u>söylenemez</u>?

A) Bir öğretmen gibi toplumu eğitmiştir.

B) Cahiliye inançlarının batıllığını ortaya koymuştur.

C) Güneş ve Ay Allah'ın varlığını ve birliğini gösterir.

D) Farz namazların nasıl kılınacağını öğretmiştir

E) Ümmetini şirk tehlikesine karşı uyarmıştır

17.

Kendisine Kur'an-ı Kerim indirilen ve İslam dinini insanlara tebliğle görevlendirilen Resul-i Ekrem evrensel mesajın taşıyıcısıdır. Onun örnek hayatı, sünneti, Müslümanların hayatına ve insanlığın vicdanına evrensel bir yansımadır. Hz. Peygamber'in nebi olarak evrensel davranışları olduğu gibi beşer olarak içinde yaşadığı toplumun âdet ve geleneklerine göre davranışları da olmuştur.

Bu bilgilere göre;

I- "Nerede olursanız olun, daima hakkı, doğruyu söyleyin." (Buhârî, Ahkâm, 43)

II- Resulullah (s.a.v) üç parmağıyla yemek yer sonra onları yalardı. (Müslim, Eşribe,131)

III- "Ben güzel ahlakı tamamlamak için gönderildim" (İbn Mace, Mukaddime,17)

IV- Hz. Peygamber soğuk ve tatlı yiyeceklerden hoşlanırdı. (Tirmizi, Eşribe, 21)

V- "Hiçbiriniz kendisi için istediğini kardeşi için de istemedikçe gerçekten mümin sayılmaz."

(Buhârî, İmân, 6.)

Hangileri sünnetin evrensel nitelikte olanlarına örnek teşkil eder?

A) Yalnız III

B) Yalnız V

C) II-III-IV

D) I-II-V

E) I-III-V

18.

Tedvin, sözlük anlamı olarak dağınık malzemenin bir araya toplanması demektir. Hadis tarihi içindeki ıstılahi anlamı ise hafızalarda veya değişik yazı malzemeleri üzerinde dağınık hâlde bulunan hadis metinlerinin herhangi bir sınıflandırmaya tabi tutulmaksızın bir araya getirilmesidir. Zaman olarak Büyük Tabiiler Devri diyebileceğimiz birinci asrın sonları, ikinci asrın başlarına ait bir umumi ve resmî toplama olayıdır. Hadis edebiyatına başlangıç teşkil eden resmi ve sistemli bir tedvin faaliyetinin Ömer b. Abdülaziz'in (ö. 101/719) emriyle başladığı kabul edilmiştir. Tedvin hicri ikinci asrın ilk çeyreğinde bitmiş, tasnif dönemi onu takip etmiştir. Tasnif Devri'nde başlayıp süregelen iki ana tasnif sistemi görülmektedir. Bunlardan biri hadislerin onları rivayet eden sahabi ravilerinin isimlerine göre sıralanması (ale'r-ricâl), ikincisi de konularına göre (ale'l-ebvâb) tasnife tabi tutulmasıdır.

Hadis kaynaklarının tedvin ve tasnif edilmesiyle ilgili aşağıdaki yargılardan hangisi <u>çıkarılamaz</u>?

A) Resmî tedvin Emeviler Dönemi'nde başlamıştır

B) Tasnif Dönemi hicri II. asrın ilk çeyreğinde başlamıştır

C) Tedvin Dönemi'nde hadisler belli konulara göre toplanmamıştır

D) Tasnif Dönemi önce, tedvin dönemi ise sonra gerçekleşmiştir

E) Tasnif Dönemi'nde hadisler ravisi ve konusuna göre tasnif edilmiştir

19.

Ebû Saîd el-Hudrî demiştir ki: "Resûlullâh ashabına namaz kıldırırken ayakkabılarını çıkarıverdi ve sol tarafına koydu. Bunu gören cemaat de ayakkabılarını çıkardılar. Resûlullah namazı bitirince: 'Ayakkabılarınızı niçin çıkardınız?' diye sordu, (Onlar da:) 'Senin çıkardığını gördük de (onun için) çıkardık.' dediler. Bunun üzerine Resûlullâh şöyle buyurdu:'Bana Cebrail gelip ayakkabılarımda pislik olduğunu haber verdi. Sizden bir kimse mescide geldiği zaman, baksın, ayakkabılarında pislik varsa silsin ve onlarla namaz kılsın.' buyurdu."

(Ebu Davut, Salat, 91)

Hadisten hareketle aşağıdaki yargılardan hangisine <u>ulaşılamaz</u>?

A) Namaza kılarken Hz. Peygamber'i örnek almalıyız

B) Namaz kılmadan önce necasetten taharet sağlanmalıdır

C) Sadece Peygambere has özel durumlar vardır

D) Hz. Peygamber'in bütün fiilleri taklit edilmelidir

E) Temiz olması şartıyla ayakkabı ile de namaz kılınabilir

20.

I. “Yapılan işler niyetlere göre değerlendirilir. Herkes yaptığı işin karşılığını niyetine göre alır..”

(Müslim, İmâre, 155)

II. Hz. Aişe dedi ki: “Resulullah bir iş yaptığı zaman sağlam yapardı.”

(Müslim, Salatu'l-Müsafirîn,141)

III. Amr b. As (r.a) şöyle der: Zatü’s-Selasil gazvesinde geceleyin ihtilam oldum. Soguk su ile gusul abdesti alırsam hastalanıp öleceğimden korktum. Teyemmüm abdesti aldım. Sonr arkadaşlarıma sabah namazını kıldırdım. Daha sonra durum Rasulullah’a anlatıldığında o bana “Ya Amr cünüb olduğun hâlde teyemmüm ile namaz mı kıldırdın?” diye sorunca Ona şöyle dedim: Ben Allah'ın şöyle buyurduğunu duydum. “Kendinizi öldürmeyiniz! Şüphesiz Allah size karşı çok merhametlidir.” Bunun üzerine Rasulullah (s.a.v.) güldü, bir şey söylemedi.

(Ebû Davûd, Tahâret,126)

Verilen hadisleri çeşitlerine göre gruplandırırsak aşağıdaki seçeneklerin hangisi doğru olur?

A) Kavli Hadis Takriri hadis Fiili Hadis

B) Takriri Hadis Fiili Hadis Kavli Hadis

C) Kavli Hadis Fiili Hadis Takriri Hadis

D) Fiili Hadis Kavli Hadis Takriri Hadis

E) Takriri Hadis Fiili Hadis Kavli Hadis